

Karolina Filipsson
Samhällsbyggnad

Utredning av serviceresor i egen regi

RUN 103-2022

Sammanfattning

Länstrafiken i Västerbotten AB har sedan 2021-01-01 ansvar för beställningscentralen för serviceresor (tidigare Reseservice). Beställningscentralens ansvarar för att samordna serviceresor, vilka omfattar sjukresor, färdtjänst, riksfärdtjänst, anropsstyrd allmän kollektivtrafik och övriga resor inom ramen för beställningscentralens uppdrag. Länstrafiken har även i uppdrag att upphandla trafikavtal för serviceresor.

Under hösten 2021 och våren 2022 genomfördes sådana upphandlingar. Den första upphandlingen avbröts efter att anbud inkommit till följd av en kraftigt ökad kostnadsnivå, vilket gjorde att inkomna anbud ej var möjliga att anta. Orsak till den kraftigt ökade kostnadsnivån kunde delvis kopplas till en bristande konkurrens på marknaden. Utifrån den bristande konkurrensen och kostnadsutvecklingen önskade Region Västerbotten att möjligheterna att utreda trafik i egen regi skulle utredas. Regionala utvecklingsnämnden beslutade 2022-03-17 att ge Länstrafiken uppdraget att utreda möjligheterna att bedriva trafiken i egen regi.

Utredningen har kommit fram till att det inte finns några legala hinder för Region Västerbotten att fatta beslut om att verksamheten ska bedrivas i egen regi och det finns heller inga hinder för kommunerna i länet att fortsätta överlåta sin färdtjänst till en sådan verksamhet.

Om verksamhet i egen regi ska bedrivas bör den omfatta både specialfordon och transporter med personbilar eftersom samordningen mellan dessa typer av resor är betydande.

Det finns framtida möjligheter till utvecklad samordning med ambulansverksamheten, framför allt i syfte att säkerställa att ambulans används endast för de transporter som kräver ambulans. Denna samordningspotential är dock ej avhängig drift i egen regi och dialog bör etableras oavsett.

Utredningen har gjort beräkningar på ett urval av kommuner, Bjurholm, Nordmaling, Robertsfors, Umeå, Vindeln och Vännäs. Kritiska massan för att overheadkostnaderna ska vara försvarbara ligger vid ca 20 fordon och 25 anställda. Uppstartstid för verksamhet i egen regi bedöms till minst 12 månader.

Ett beslut om verksamhet i egen regi skulle påverka taxibranschen i betydande omfattning, men hur stor denna påverkan skulle vara, varierar och beror på vilken service som finns på orten idag.

Länstrafiken fattade utifrån inkomna anbud vid en förnyad upphandling ett tilldelningsbeslut 2022-05-31. Med kännedom om de priser som låg till grund för tilldelningsbeslutet finns inga motiv till att rekommendera verksamhet i egen regi. När samordningsmöjligheterna med "privat" taxi försvinner blir kostnaderna för höga och överkapaciteten som skulle finnas vissa tider på dygnet är betydande. Denna samordningsmöjlighet varierar dock beroende på storlek på orten då behovet av vanliga taxitransporter i många kommuner är litet.

Verksamhet i egen regi, ska mot bakgrund av att den regionala kollektivtrafikmyndigheten enligt kollektivtrafiklagen har ett ansvar att verka för en god taxiförsörjning, ses som en sista utväg.

Marknaden i Västerbotten har i nuläget visat sig fungera med tillräcklig konkurrens.

Utredningen rekommenderar att beräkningar och analys av de slag som gjorts i utredningsarbetet bör genomföras inför varje kommande upphandling av servicersor för att ge beslutsfattare goda underlag om vad den alternativa kostnaden i förhållande till upphandling är.

Förslag till beslut

Regionala utvecklingsnämnden tackar för väl genomförd utredning.

Bedömda resultat och konsekvenser

Ingen påverkan

Resurser och finansiering

Ingen påverkan

Jämställdhet

Ingen påverkan

Beredningsansvariga

Beredningsansvarig har varit strategi vid regionala kollektivtrafikmyndigheten

Utredningen genomförd av Länstrafiken i Västerbotten AB

Beslutsunderlag

Utredning – Servicersor i egen regi

Beslutet expedieras till

Regionala kollektivtrafikmyndigheten

Länstrafiken i Västerbotten AB